Žinios

SEMANARIO LITUANO Noticias

Dir. Proprietario Responsavel: Acacio Antunes Marques — Redação e Administração: Av. Tiradentes, 1026 - Tel. 4-8320 — Preço Cr.$1,00

METAI IV — São Paulo, Brasil, 1950 m. Balandžio mėn. (Abril) 29 d. — Nr. 149

Karo Nebus...

Stockholm, 28 — JAV keturmotorio "Privateer" lėktuvo su 10 kariškių dingimas Baltijos rupže atkreipė viso pasaulio dėmesį ir daug kas ėmė manyti, kad JAV ir SSSR jau ims ir susikibs. Bet viskas eina taip, lyg būtų buvę numatyta iš anksto. Balandžio 11 d. rusai įteikė amerikiečiams protesto notą, kurioje sako, kad JAV bombonešis tipo "B 29", keturmotoris, balandžio 8 d. pasirodęs tarp Liepajos ir Palangos, įskrisdamas 21 kilometrą į SSSR teritoriją ir, kai pakilę trys tarybiniai lėktuvai davė ženklą nusileisti, amerikiečių bombonešis atidengęs kulkosvaidžių ugnį, tada rusų lėktuvai buvę priversti gintis... Po trumpo susišaudymo JAV lėktuvas pasukęs Baltijos link ir pasprukęs. — Amerikiečiai tuo pat metu paskelbė, kad balandžio 8 d. dingo jų visai neginkluotas "Privateer" lėktuvas išskridęs su 10 lakūnų iš Wiesbadeno pratybiniams skraidymams ir turėjęs nusileisti Kopenhagoj. Jo ieškojimas buvo tęsiamas virš savaitės, bet, kaip praneša naujausios telegramos, vienas švedų žvejų laivas radęs jūroje plūduriuojančių įvairių tam lėktuvui priklausiusių reikmenų, tarp kurių esą «salvavida», viena lata maistmenų, sukapotos kulkosvaidžių kulkų, ir 12 raketų, signalizavimui. Amerikiečiai padarė išvadą, kad jų lėktuvą numušė rusai. JAV vyriausybė savo notoje, atsakydama Maskvai, pareikalavo iš SSSR pasiaiškinimo ir nuostolių atlyginimo. Rusai JAV notą atmetė ir palaiko savo kaltinimus, būtent, kad JAV bombonešis apšaudė SSSR lėktuvus į pietus nuo Liepajos arba Liepojaus.

Byla supainiota, bet... JAV ir SSSR, nežiūrint santvarkos priešingumų, varžybų ir lenktyniavimo besiginkluojant, nežiūrint priešiškų veiksmų, kurie prasikiša vienur ar kitur, pasaulio pasidalinimo biznyje, atrodo, kad turi bendrų, iš anksto aptartų, planų ir todėl dėl tokių «mažmožių», kaip lėktuvas su 10 lakūnų arba teritorinės neliečiamybės pažeidimas, karo nei viena nei antra dar neskelbs. Abeji parašys dar po vieną kitą notą, blogiausiu atveju kreipsis į Vieningų Tautų Organizaciją ar Tarptautinį Hagos Tribunolą ir tiek.

Miunchenas, 23 - U.P. ag. paskelbė, jog garsusis astrologas Knud Halermstron, kuris 1933 m. Berlyne išskaitęs iš žvaigždžių Hitlerio iškilimą ir nacizmo žlugimą po kiek metų, dabar tvirtina, kad Stalino žvaigždė užgesianti dar 1950 metais, kad Trečiojo Pasaulinio karo nebūsią ir kad, pagaliau, šiemet būsiančios atidengtos vėžio ligos paslaptys ir nustatytas gydymo būdas. — Apie SSSR diktatorių jis sako: «Stalinas mirs šiemet, bet jau gali būti, kad ir šią valandą, jo jau nebėra»...

Belgradas, 27 - Jugoslavijoj rinkimus laimėjo Tito šalininkai, pravesdami juos pagal SSSR demokratizmo metodus. Marš. Titas, atidarydamas naują parlamentą, pareiškė, kad einama prie santykių pagerinimo su Graikija ir Italija, ir kad neužilgo bus sudarytos prekybos sutartys su Argentina, Brazilija, Uruguajum, Paraguajum ir Meksika. Prekyba su JAV jau pasiekusi prieškarinį lygį. Su SSSR tebesiekiama draugiškų santykių, bet dabar, kada rusai puola Jugoslaviją visokiais neteisingais kaltinimais, visos viltys einančios vėjais.

PO SAVA PASTOGE

— LSB vakaras įvyks birželio 13 d. Bilietų galima gauti «Žinių» redakcijoj. Kreiptis į LSB Revizijos komisijos narį «Žinių» leidėją Al. Bumblį.

— SEKMADIENĮ, balandžio 30 d. 15 val. V. Belos mokykloje šaukiama vilkiukų ir paukštyčių sueiga. Vadovauja skilt. Regina Kutkaitė. Motinos Dienai paminėti norima surengti vaikų vakarą buvusios D.L.K. Vytauto Didžio jo lietuvių mokyklos rūmuose.

PAJIEŠKOJIMAI.

— Ona Asilavičiutė-Jasevičienė pajieško savo pusseserę Domicelę Asilavičiutę, kilusią iš Rumšiškių.

— J. Raulinaitytė pajieško savo motinos brolį Joną Mockaitį.

Atsiliepti į Lietuvos Konsulatą, rua Jaguaribė, 477, S. Paulo.

PRANEŠIMAS

Lietuvos Užsienio pasą Nr. 42, duotą Adelei Galeckas 1939 m. Lietuvos Konsulate S. Paulyje, kaipo dingusį, laikyti be vertės ir, radus, perduoti Lietuvos Konsulatui S. Paulyje.

Telegramos:

NAMIE IR PASAULYJE

S. PAULO, 26 — Tarptautinis Darbo Biuras praneša iš Šveicarijos, kad S. Paulyje atidaro savo "Veiklos Centrą", kuris tirs darbininkų padėtį, rūpinsis darbo rankų tiekimu Lotynų Amerikoje. Gegužės 10 d. išplauks iš Europos į Braziliją reikalingi Tarpt. Darbo Biuro valdininkai. Manoma, kad to biuro pagelba Brazilija sutvarkys imigracijos reikalus.

— Pirmadienį — Gegužės Pirmoji — DARBO ŽMONIŲ ŠVENTĖ...

— S. Paulio policijos seklys Fidencio di Lima iš aiškino, kad Teismo rūmus ir Policijos būstinę Porto Alegre mieste padegė ne komunistai, bet kaliniai kriminalistai, kad sunaikinti bylas. – Iš kolektyviniuose butuose gyvenančių 1.762 šeimų, kurias atžymėjo Miesto Valdybos statistikos skyrius, lietuvių tokiose sąlygose gyvenančių rastos tik 22 šeimos. — Uždrausta smaluoti ir teplioti partijų šūkiais namų sienos, tvoros, gatvių ir aikščių grindinys. Mitingams leidimo reikia prašyti tris dienas anksčiau. — Gubernatorienė D. Leonara Mendes de Barros išvyko į Romą kaip maldininkė ir nuvežė S. Paulio gubernatoriaus dovaną popiežiui. — Ispanijai parduota 30 tūkstančių tonų pupų. — Argentina pirks Brazilijoj bananų už 250 mil. — 15.000 komunistų kareivių, vietos partizanų remiami, po 10 d. kautynių, užėmė Hainan salą, kurią gynė 125.000 nacionalistų su 100 lėktuvų ir nemažu laivynu. — Čekoslovakijoj uždarytas JAV informacijos biuras ir visos jo bibliotekos, o tarnautojams įsakyta išsinešdinti.

Sensacijos apie «Skraidančias Lekštes»

Amerikos ir Europos spaudoje paskutiniu laiku pasirodė eilė sensancingų straipsnių, šį sykį nebe fantazijų, bet rimtų išvedžiojimų, apie tą keistą reiškinį, kelinti metai pastebimą visose pasaulio dalyse, ypatingai Amerikoje — vadinamas "skraidančias lėkštes".

Pirmasis tuo klausimu pasirodė Donald E. Keyhoe, vienas geriausių Amerikos Aviacijos specialistų, buvęs Lindbergo ir Schuelerio skraidymo įstaigos Pensacoloje bendradarbis, per 25 metus tyrinėjęs aerodinamikos teorijas, žurnale "True" š. m. sausio mėn. nr. straipsniu «Skraidančios lėkštės yra tikros" "True", įdėdamas tą Keyhoe straipsnį, įvadoje pastebi: "Tai yra įdomiausias ir svarbiausias rašinys, ko kį mes esame kada paskelbę. Jis yra visiškai tikras Mes galime dokumentais paremti kiekvieną čia minimą įvykį. Mūsų blaiviu įsitikinimu, to rašinio išvados yra faktas, kad... skraidančios lėkštės yra tikros".

Tą patį dalyką teko rasti Hamburgo dienrašty «Die Welt», atpasakotą pagal Paryžiaus savaitraštį «Samedi Soir».

Dar nebaigus nuaidėti Kayhoe sukeltai sensacijai, to pat "True" kovo mėn. nr. ilgu straipsniu apie "skraidančias lėkštes" atsiliepia JAV laivyno komanderis Robert B. McLaughlin. Jo straipsnis pavadintas "Kaip mokslininkai sekė skraidančias lėkštes".

Be to naujausiai Winnipego Free Press paskelbė, kad vasario 23 d. Chilėj (Pietų Amerikoj) buvo pastebėtos "skraidančios lėkštes". Apie tai praneša Chilės laivyno karininkas iš Santiago, esą grupė Chilės antarktikos tyrinėtojų, jam vadovaujant, keliais atvejais matė skraidant tas "lėkštes", kurios skaisčią mėnesieną naktį buvę aiškiai matomos, skridusios ir sukaliojusios neapsakomu greičiu. Padaryta keletas sėkmingų foto nuotraukų, kurios įteiktos Chilės laivyno vadovybei, ir ta nuspręsianti. skelbti tas nuotraukas ar neskelbti.

Ką visa tai reiškia?

FATALIŠKOS LENKTYNĖS SU VAIDUOKLIU

Pasirodo, tiems vaiduokliams skraiduoliams pradėjus rodytis JAV karo aviacijos vadovybė įsteigusi specialią istaigą "Project Saucer", kuri dvejus metus tyrusi tuos keistus reiškinius ištyrusi per 300 reiškinių, priėjo išvados, jog «yra galimas daiktas, kad kurios nors kitos planetos gyventojai daro žvalgybos skraidymus į mūsų žemės atmosferą...»

Project Saucer įstaiga laikėsi didžiausio atsargumo ir skeptiškumo, stengdamasis reiškinius išaiškinti haliucinacijomis, fantazijos padarais, meteorais ir kt., tačiau būta kelios dešimtys atvejų, kuriuos tenką laikyti tikrais ir neabejotinais.

Pav. 1948 m. sausio 7 d. 13 val. 15 min. virš. šum Madisonville (USA) buvo pastebėtas plokščias, apie 70 metrų skersmesčio apskritas daiktas, skrendąs Fort Knox linkui. Forto policija sukėlė įgulą atsargos priemonėms griebtis. Po pusvalandžio tas pats paslaptingas «skrendąs daiktas» buvo pastebėtas Godman aerodromo stebėtojų. Sargyba telefonavo savo viršininkui pulk. Hixui, aerodromo komandantui, kurs tuojau per radiją įspėjo tris tuo metu viršum forto Knox skraidžiusius karo lakūnus, kad tie pasivytų tą keistą daiktą. Vienas tų lakūnų kap. Mantell, žymus USA karo aviacijos pilotas, lygiai 14 val. 45 min. pranešė per radiją, kad tas «daiktas» skrenda per pat jo galvą ir jis bandysiąs jį pasivyti. Mantell dar pranešė, kad jis mato, jog tas skraiduolis yra metalinis ir nupiešė jo dydį bei skridimo greitį.

Lygiai per 25 minutes visi trys lakūnai darė pastangas skraiduolį pasivyti ir savo tarpe nenutolti. Tatai jiems nepasisekė. 5.000 metrų aukštyje abudu lakūnai pametė kaip tą "daiktą', taip Mantell'į ir nusileido žemyn Bet 15 val. 15 min. pulk. Hix gavo iš Mantell'io paskutinį radijo pranešimą. "Jei 6.000 metrų aukšty nepavysiu, nebevysiu", pridurdamas, kad neturi deguonio ir aukščiau kilti būtų nesaugu. Netrukus po to buvo rasti mylios ratu ant žemės nubirę Mantell'io lėktuvo skeveldros ir paties lakūno lavonas.

Tyrimas parodė tik tiek, kad lėktuvas arba susidūrė ore arba buvo susprogdintas ir kad pats lakūnas buvo nebegyvas dar nenukritęs.

Kitas toks pats vaiduokliškas susitikimas ore įvyko 1948 m. liepos 21 d. Prieš antrą valandą ryto Robbins Base karinio aerodromo, Georgia valstybėje, įgula pastebėjo keistą skrendančią "bombą", iš kurios sroveno ilga įvairia spalvė liepsnos juosta. Valandą vėliau karinio lėktuvo Dakota lakūnai John Whitted ir kap. Clarence Chiles, skrisdomi arti Montgomery, Alabama valst., pamatė šviesų blizgantį skraiduolį, kuris viršum jų galvų skrido nepaprastu greičiu.

Iš pradžių jiedu pamanė, kad tai koks karinis medžioklinis lėktuvas. Tik staiga tas skraiduolis šaute šovė žemyn linkui jų lėktuvo Per plauką nejvyko susidūrimas. Whitted ir Chiles, matydami pavojų, pasuko dešinėn, bet nustebo pastebėję, kad ir tas "daiktas" taip pat staiga pasuko savo dešinėn, prašaudamas pro šalį 30 metrų atstu. Abudu lakūnai turėjo gerą progą tą skraiduolį aiškiai pamatyti. Jiems pasirodė, kad tas skraiduolis yra milžiniškas virš 100 pėdų ilgio "cigaro" formos metalinis lėktuvas, iš kurio tryško magnezijumo šviesos degėsiai ir priešakyje buvo pastebėta piloto kabina. Cigaro užpakalyje tryško apie 15 metrų ilgumo gelsvai raus va liepsnos uodega. Vaiduokliškasis skraiduolis staiga atbulomis pakreipė kursą, padarė "pasišokėjimą" lyg lakūnas būtų staiga pajutęs pavojų ir apie 900 klm. greičiu dingo už debesų.

1948 m. spalių 1 d. 9 val. vakaro lėktuvo Mustang F51 lakūnas, leit. George Gorman, kuris tuo momentu rengėsi nutūpti Fargo aerodrome, staiga žemiau savo lėktuvo pastebėjo kažkokio kito lėktuvo užpakalines šviesas. Jis tuojau radiofonavo aerodromo sargybai, kad patikrintų, ar saugu jam šiuo momentu nutūpti (nes jis spėjo, kad tas kitas lėktuvas gali pasimaišyti), tačiau iš apačios gavo atsakymą, kad jokio kito lėktuvo ore toje vietoje nėra. Tuo tarpu to paslaptingojo lėktuvo šviesos tai geso, tai po trumpos pauzės vėl žybsėjo. Tai pamatė ir aerodromo personalas.

Leit. Gormanas pradė jo tą keistą švisčiojimą vytis, tačiau dar nepasivijus, tas «daiktas» staiga pasuko kairėn. Tik dabarGormanas pamatė, kad tai joks lėktuvas, o koks tai apskritas baltas "daiktas", panašus į didžiulę skrendančią lėkštę. "Lėkštė" staiga smogė aukštyn, Gorman paskui, kol vėl pasiekė 1.500 metrų aukštį. Lėkštė staiga suka ir dabar šaute šauna tiesiai į Gormano mašiną. Gormanas suspėja "nerti" ir pamato, kaip ta "lėkštė" vos 100 metrų atstu perskrenda per jo galvą. Jis bando vytis, bet "lėkštė" skrenda neapsakomai greit ir jis pameta iš akių. *(B. d.)*

GILIAUSIOJI SKYLĖ PASAULYJE

«Superior Oil Co.» jieškodama aliejaus, išgręžė 20,251 pėdų skylę. Tatai sudaro beveik keturias mylias. Iki šio meto niekas tokios skylės dar nebuvo išgręžęs. Tai yra pati giliausioji skylė pasaulyje. Skylės dugne temperatūra siekia 300 laipsnių.

Skylės išgręžimas bendrovei kainavo tris milijonus dolerių. Skylė tuščia, aliejaus joje nerasta.

IZRAELIO Nepriklausomybes Švente S. Paulyje

Šių metų balandžio 24 d. viso pasaulio žydai šventė dviejų metų sukaktį nuo Izraelio valstybės nepriklausomybės paskelbimo.

Žydų žemė yra visa Palestina. Ji yra Viduržemio jûros rytų pakrantėje. Iš trijų pusių apsupta arabų valstybių, o vakaruose susisiekia su jûra. Žydų tauta, lygiai kaip lietuvių tauta, yra atspari ir gaiva liškai gaji. Jau senovėje ji pakėlė tautos išvežimą ver gijon — į Babiloniją ir Egiptą. Pakėlė persų, grai kų, romėnų ir arabų nuka riautojų viešpatavimą. Šalis ėjo iš rankų į rankas, bet vis svetimų. Dykumų arabai jau daug šimtmečių veržiasi į derlingesnes Palestinos sritis ir spėjo apgyventi jau didelius plo tus. Arabų sodybos susimai šė su žydų sodybomis ir pagaliau paėmė viršų sa vo skaičiumi. Net Jeruza lė, tas izraelitų, krikščio nių ir muzulmonų Šventa sis Miestas, ėmė keisti sa vo išvaizdą. Bet žydų tau ta nenustojo tikėjusi į IZ RAELIO VALSTYBĖS atkû rimą, jam ruošėsi, už jį ko vojo. Mes žinome, kaip žy dų jaunimas dar prieš ka rą iš visų kraštų veržėsi į Palestiną. Vyko ir iš Lietu vos. Pirma pasimokydavo žemės ûkio darbų, o pas kui išvykdavo. Palestinoje jie kûrė naujoviškas sody bas, kolektyvinius ûkius, žemėse, atpirktose iš ara bų. Tai buvo realus Izra elio atkûrimo plano vykdy mas taikingomis priemonė mis. Pagaliau 1948 m., pa sėkoje Vieningų Tautų Or ganizacijos sprendimo Pa lestinos byloje, įsikûrė ne priklausoma Izraelio valsty bė ir anglai, paskutinis Pa lestinos okupantas, turėjo išsikraustyti. Pirmasis ko vos etapas buvo laimėtas, dabar izraelitams beliko tęsti kova už visų savo že mių sujungimą.

Mes lietuviai, turėdami taip pat daug sunkios vergijos metų mûsų tautos istorijoje ir tik trumpas tautos laisvės ir savaran kiško Lietuvos valdymosi dienas, BALANDŽIO 24-TOSIOS proga, sveikina me Izraelio vaikus, kurie, tiek čia S. Paulyje, tiek to limoje Palestinoje, tiek vi suose žemės kampeliuose, džiûgaudami švenčia Izra elio nepriklausomybės pa skelbimo dviejų metų su kaktį.

S. Paulyje Izraelio Ne priklausomybės šventė buvo atžyméta ypatingomis apeigomis Sinagogose, su buvimu Pacaembú gimnazi joj ir daugeliu parengimų organizacijų bûstuose. Iš kilmėms vadovavo komen dadorius Arnoldas Felma nas, Susivienijusių Sionistų pirmininkas S. Paulyje. Iš Rio de Janeiro buvo atvy kęs Samuel Malamud, Izra elio garbės konsulas, kuris ta proga Esplanada viešbu tyje priėmė žurnalistus. Va kare komend. A. Felmanas su Ponia padarė priėmimą Konsulų korpusui, vietos valdžios atstovams, Izrae lio draugams ir S. Paulio žydų kolonijos atstovams.

Malonu pastebėti, kad Izraelio valstybės preziden tas Dr. Chaim Weizmann (šią žinią padavė «The New York Times» 1949 m. pradžioje) yra gimęs Lietu voje 1885 m. Motele (gal Metelių? — «Ž») miestely je. Užsieniuose jis išgarsė jo savo atidengimais chemijos srityje ir per Pirmą jį Pasaulinį karą tik dėka jo išradimo buvo išgelbė ta D. Britanijos armija. O komendadorius Arnol das Felmanas, čia atvykęs iš Lietuvos, yra Gedimino ordino kavalierius, apdo vanotas Lietuvos vyriausy bės už paramą S. Paulio lietuvių kolonijai.

Lietuvos Konsulas Al. Polišaitis pasveikino Gedimino Ordino Kavalie rių asmeniškai, perduoda mas linkėjimus Izraelio vals tybei ir tautai.

Simas Bakšys

VATIKANAS KALA JUBILIEJINIUS PINIGUS

Roma, 23 — Vatikano gubernatorius davė sutiki mą išleisti naują seriją monetų paminėjimui 1950 — Šventųjų Metų. Dalis lai dos bus aukso monetos, da lis — "italmos",, aliumini jui panašaus lydinio. Mone tos bus vieno, dviejų, pen kių, dešimts ir šimto lirų vertės. Vienoj pusėj turės papos atvaizdą, kitoj — šventųjų durų atidarymo sceną ir skrendantį balan dį su alyvų šakele, kuri pa vaizduojanti papos troški mą, kad jo skelbiamoji tai ka aplėktų visą pasaulį. Pinigų kalimas Vatikanui bus bene pelningiausias Šventųjų Metų biznis.

S. PAULIO, 23 — Bra zilijos šiaurinių sričių gy ventojų bėgimas į šalies pietus, ypač į S. Paulio valstybę, yra toks žymus, kad verčia vyriausybę su sirûpinti. Nuo 1941 m. iki 1949 m. į S. Paulį atvyko 432.057 šiauriečiai, daugiau sia iš Bahijos, Searos, Pa rahibos valstybių. 1949 m. atbėgo 87.681, vidutiniškai po 295 žmones kasdien. Tai pagal Im. ir Kolonizacijos Departamento regis traciją, o dar daug atvyks ta ir niekur nesiregistruo ja. Ištisus šių ateivių bû rius galima pamatyti nak vojančius stotyse ir gatvė se prie stočių. Į laukus jie išvažinėja pamažu, nenoro mis. Jų gyvenimo lygis la bai žemas ir kyla iš lėto. Jų padėtį dar labiau sunki na ateiviai iš Europos, ku rie juos nustumdo nuo ge resnių ir pelningesnių vietų.

Nori dailių, elegantiškų ir tvirtai pasiûtų rûbų? — Užsisakyk seniausioje, lietuvio savininko siuvykloje

ESTAN SAN

Siuvyklos sandėlyje didelis visokių me džiagų pasirinkimas — Priimami užsa kymai ir iš atsinešamų medžiagų.

Estanislau Šlikta

Especialista em Manteaux e Tailleurs p/ Senhoras

Telefone: 4-1940

R. Washington Luiz, 322 — 1.º and. — S. Paulo

Atelier de Modas

ALEKSANDER BAGDONAS

Rua Bento de Tupetininga, 275 - Edifício Comodoro 7 and. sala 71-72 - Tel. 4-7482

Oksidavimas ivairiomis spalvomis.

★ CHROMAVIMAS, NIKELIAVIMAS, SIDABRAVIMAS ★

. . . . . automobilių ir visokių mašinų dalių, lempų, abažurų, metalinių indų, peilių, šaukštų, visokių įrankių ir prietaisų.

Chem. Petras Kalinauskas

Industria Metalurgica Del Nero Ltda.

Av.S.João, 1385, Telef. 52-6353 — S. PAULO

Kas atstovaus T. Lietuvą SSSR Aukšč. Taryboje

SSSR Aukščiausioji Taryba susideda iš dviejų rûmų: Sąjungos Tarybos ir Tautybių Tarybos. Sąjungos Taryboje atstovaujami ir svarstomi bendri visos SSSR liaudies reikalai, o Tautybių Taryboje — atskirų SSSR tautų. Į pirmąją nuo kiekvienų 300,000 gyventojų renkamas vienas atstovas ir T. Lietuva toje Sąjungos Taryboje turi de šimts atstovų. Į antrąją ren kama po 25 atstovus (depu tatus) nuo kiekvienos sąjunginės respublikos. Taigi, Tautybių Taryboje 25 atstovus turės ir T. Lietuva. Jų pareiga ginti lietuvių tautos atskirus tautinius reikalus, žinoma, SSSR konstitucijos rėmuose.

Tiek SSSR konstitucija, tiek Aukščiausiosios Tarybos sudarymas — popieryje — atrodo gana demokratiškai, bet visa nelaimė, kad tik popieryje. Be minties ir sąžinės laisvės, be laisvos spaudos, laisvų susirinkimų, organizacijų ir politinių partijų, be asmens ir jo buto neliečiamybės garantijų, be laisvų kandidatų išstatymo ir be laisvo jų pasirinkimo balsuojant, šiandie demokrątinė santvarka negali bûti nė įsivaizduojama. SSSR tuo tarpu viso to ne matome: ten kandidatai pa rinkti tik iš Komunistų par tijos ir "bepartinių" komunistų, išstatoma tik tiek kan didatų, kiek turi bûti išrink ta, taigi, negalima atmesti nepageidaujamų... Taip per Aukščiausiosios Tarybos rinkimus , įvykusius kovo 12 d., T. Lietuvos kandida tų sąraše buvo tik 10 kan didatų: Kompartijos pirmasis sekretorius Ant. Sniečkus, min. pirm. Mečislovas Gedvila, Lietuvos TSR Aukšč. Tarybos prezidiumo pirm. (prezidentas) Jus tas Paleckis, Komjaunimo CK sekr. Ant. Raguotis, Kompartijos CK sekr. Vladas Niunka, Moterų komunisčių organizatorė Marija Kaunaitė (Tûli pasaulio lie tuvių laikraščiai skelbia, kad tai žydė komunistė Chodosaitė, Kauno milijonieriaus Chodoso duktė, prisidengusi šiuo lietuvišku vardu), Karo komisarijato politinio skyriaus viršininkas gen Jonas Macijauskas, gen. Vincas Vitkauskas ir Jonas Čiulada iš Kelmės. Viso tik tiek, kiek turėjo bûti išrinktų. Todėl toki rinkimai daromi tik «para inglez ver», kitaip sakant, minių mulkinimui, nes tie asmenys jau iš anksto paskirti «Lietuvos atstovais."

Lietuvių tautos paniekinimui padaryta dar ir to kia kiaulystė: Sąjungos Tarybon parinkti Maskvos ko laborantai lietuviai, o Tautybių Tarybon, kurioje iškeliami ir svarstomi atskirų, Tar. Sąjungon įjungtų tautų savi reikalai, randame beveik tik rusus ir iš Rusijos atvežtus surusintus lietuvius. Štai keli tų «lietuvių tautos atstovų» vardai: I-sis min. pirm. pavaduotojas Vasilius Pisarevas, Saugumo min. Piotras Kapralovas, T. Lietuvos Kompartijos C. K. sekretoriai — A. Trofimovas, E. Ožarskis, Danila Šupikovas, Liudvinavo kolûkio pirm. Ivanas Apolskis... Viso 25. Tarp jų aiškesni lietuviai tik keli. Balsavimas buvo privalomas. Jeigu kandidatų bûtų buvę daugiau, negu renkama atstovų, lietuviai čia suminėtus Maskvos valdininkus bûtų palikę nuošaliai, o dabar Tautybių Taryboje, Maskvoje, jie "atstovaus" lietuvių tautinius reikalus! — Tai daugiau negu karikatûra...

K. Gabėnas

— SSSR Vyriausybė sutiko išleisti į JAV lietuvę Adelę Sagatas, 44 metų, ir Charles Spiegel, 71 metų. Adelė Sagatas gimusi Lietuvoje, bet, nuvykusi į JAV, 1937 m. Chicagoje ištekėjo už JAV pil. Petro Sagato. Gavus JAV pasą 1939 m. parvyko į Lietuvą aplankyti giminių ir, kilus karui, grįžti į JAV negalėjo. Dabar iš 657 JAV piliečių, kurių išleidimo prašė pati JAV vyriausybė, leidžiama grįžti tik dviem. Ir viena iš tų laimingųjų yra mûsų tautietė.

DIN GODIPUKAI... Iš Virš 20.000 atvykusiųjų, savo adresus mums pranešė tik dvidešimtoji dalis." — nusiskundžia Dr. J. Budrys, Lietuvos generalinis konsulas New Yorke. Brazilijoj dar blogiau — buvę lietuviai DP, čia atvykę, tuo atžvilgiu panašûs į tuos nelaiminguosius tautiečius, kurie prieš 20 metų, išlipę Santos ar Rio de Janeiro uoste, draskė savo lietuviškus pasus ir tik ligos ir kitų nelaimių atveju prisiminė, kad čia veikia Lietuvos konsulatas...

— PRIEŠ karą 1938 m. Lietuva išmaitino apie tris milijonus savo gyventojų ir dar pardavė į užsienius: a/ gyvulių, sviesto, kiaušinių ir mėsos gaminių už 121 milijoną litų (apie 375 mil. kruzeirų), b/ grûdų, sėklų ir linų pluošto už 52 mil. litų, c/ miško medžiagos už 27 mil. litų ir d/ įvairių kitų gaminių už 34 mil. Viso už 233 milijonus litų.

Skaityk ir platink «ŽINIAS»

Spec. Moterų Ligų KLINIKA

Dr. Nicolau CALLIA

Gimdos, motinos, kiaušiadėčių ligos. Hemoražijos — kraujoplûdžiai, mėnesinės, baltosios. Lytinis atšalimas — nevaisingumas. Venerinės ligos. Liesumas ir nutukimas. — Vėžys.

Rua Marconi 23 — 4°a, 1-2 salės. Priėmimas nuo 15 val. iki 19 val. — Telefonas — 4-7594 — S. Paulo.

PADARIA CAIEIRAS

KEPYKLA, MAISTO IR GĖRIMŲ PARDUOTUVĖ

Ona ir Edvardas Paźerai

SAVININKAI

Vila Cresciuma - Caieiras - EFSJ - Est. S. Paulo

Moveis e Decorações Fama Ltda.

Vienintėlė São Pauly lietuvių stilinių baldų dirbtuvė Dirbame tik pagal užsakymus įvairių stilių ir rûšių baldus. Darome butų ir komercinių įstaigų bei krautuvių įrengimus, vitrinas ir t.t. Darbas greitas ir garantuotas. LIETUVIAMS NUOLAIDA

Rua João Annes, 144 (Alto da Lapa) Tel. 5-0358

São Paulo Onibus 36 Lapa ponto final

CASA "JONAS" Avalynės parduotuvė

Batai, batukai ir pusbaciai "Jonas" siuvami nuosavoje dirbtuvėje, todėl kainos yra prieinamiausios ir pasižymi savo stiprumu, elegantiskumu ir patogumu.

CALÇADO Jonas J. VIGELIS

KRAUTUVĖ: Avenida Zelina, 73 SÃO PAULO

FABRIKAS Rua São Caetano, 862 TEL. 9-4682

Kraujas Ir Kerštas

Rašytojas VLADAS KIRLYS-ŽVAGUTIS gimė 1909 m. birželio 5 d. Žliubų-Juodkalnių kaime, Kamajų valsč., Rokiškio apskrityje. Jo tėvas Kazys, darbštus ir prasilavinęs ûkininkas, veikliai dalyvavo 1905 metų judėjime prieš caro valdžią. Sušvitus laisvei Kazys Kirlys dėjo visas pastangas, kad jo sûnus būtų mokytas žmogus, tiesus ir susipratęs lietuvis. O Vladas buvo gabus. Vos 11 metų — 1920 m. — jau įstojo Rokiškio gimnazijos II-on klasėn. Bet vos po poros metų ištinka nelaimė: jaunas gimnazistas susirgo kaulų džiova. Liga labai surimtino jo būdą ir, pagijęs, mokėsi branginti trumpas gyvenimo valandas. Ėmė rašinėti ko respondencijas, noveles, feljetonus ir straipsnius. Jo raštus jau nuo 1925 metų mielai spausdino "Jaunimas" paskui ir "Lietuvos Ûkininkas", "Lietuvos Žinios" ir "Diena". Skaitė paskaitas per radiją. Per daug įtempė jėgas ir atkrito. Mirė 1931 m., vos tik atidengęs savo talentą. Jo novelės mums, liaudies vaikams, tokios suprantamos, lengvai skaitomos, aiškios.

«ŽINIOS», išleisdamos Vlado Kirlio-Žvagučio novelių rinkinį «Kraujas ir Kerštas», stato jam kuklų paminklą Pietų Amerikoje.

Simas Bakšys

P. S.

Novelių rinkinys "Kraujas ir Kerštas renkamas "Garnio" rinkykloje, spausdinamas "Baltica" spaustuvėje. Viso bus atspausdinta tik 1.000 egz. Kaina Cr. 12,00

Knygos pašto persiuntimo išlaidas apmoka leidėjas.

Užsakymus su pinigais siųsti: **Al. Bumblis, Av. Tiradentes, 1026.**

Vl. Kirlys - Žvagutis.

Kai Laimų sukaustytą geležiniais pančiais vežė, jis, pamatęs ašarotomis akimis Ruožaitį, sukaupęs visas jėgas pratarė:

-- Tikėk, drauge... aš nekaltas!

- - - - - - - - - - - - - - - - - -

Praslinko keletas metų. Kur nesenai knaisiojo žemę granatos ir liejosi kraujas, dabar vėl žaliavo javai ir ramiai ganėsi dar užlikę nuo vokiečių ir bolševikų galvijai.

Karui pasibaigus Mikaitį iš kalėjimo paleido, o Laimui tik šiek tiek bausmę sumažino. Tarp šaltų akmeninių kalėjimo sienų jis buvo vienas, atskirtas nuo gyvenimo. Jis nieko nežinojo, kas dėjosi už storų kalėjimo sienų. Tik vieną kartą jis netikėtai sužinojo, kad tėvynė jau apvalyta nuo priešų. Jisai džiaugėsi, bet kartu ugdė savo širdyje neapykantą ir kerštą.

Baisios ir liûdnos mintys virė jaunuolio galvoje!

Kiek svajonių, kiek kilnaus noro pasiaukoti tėvynės gerovei, žuvo tarp storų ir kurčių kalėjimo sienų! O kiek apsivylimų, kiek bereikalingų kančių!

- - - - - - - - - - - - - - - - - -

— Taip. Tik dabar aš, išbuvęs keturis metus dvokiančiuose kalėjimo rûsiuose, tegaliu įsivaizduoti tą skriaudą, kurią man padarė Mikaitis. Jis nužudė mano tėvą ir mane pražudė!. Mane kaltino. Ak, baisu manyti. Mane kaltino priešvalstybiniu darbu... Šnipinėjimu. Mikaitis, gelbėdamas save, pražudė mano gyvenimą. Kalėjimas išplėšė iš manęs tikėjimą, išplėšė brangiausią žmogaus turtą — sveikatą ir padarė mane amžinu invalidu ir nenaudingu visuomenės nariu! Kalėjimas sumažino tėvynės meilę ir visą mane užnuodijo savo nuodais.

— Nežiûrėk, drauge, taip pesimistiškai. Ateitis gali būti šviesesnė, negu praeitis.

— Bet taip gali būti, tik kai mes bendromis jėgomis pradėsime šalinti pûstančias visuomenės šaknis. Man kalėjimas įdiegė kerštą, — kerštą patamsio šmėkloms, delėi kurių kenčia nekalti žmonės! Dabar aš einu... aš turiu atlikti savo pareigą...

(Ištr. iš «Kraujas ir Kerštas»)

Lietuviai Pasaulyje

Argentinoje

— Šv. Cecilijos choras š. m. balandžio 30 d. gražiu koncertu paminės savo gyvavimo ir veiklos 20 metų sukaktį. — Lietuvių Tautinis Ansamblis balandžio 15 d. Lietuvių salėje, Avellanedoje, surengė vakarą-koncertą, kurį režisavo A. Petravičius, o chorui ir tautiniams šokiams vadovavo A. Stasiulis ir Vyt. Namikas. — «Laiko» redakcija registruoja norinčius baigti lietuviškos gimnazijos kursą ir praneša, kad Buenos Aires miesto tam tikslui organizuojami vakariniai kursai. Juose būsią mokoma dar ispanų kalbos, Argentinos istorijos ir geografijos.

Australijoje

Vladas POŽĖLA, advokatas, žymus socialdemokratų veikėjas, visuomeninkas, 1926 m., Griniui prezidentaujant, buvęs vidaus reikalų ministru Lietuvoj, dabar su visa šeima nuvyko į Australiją ir apsigyveno Adelaidės mieste. — BORTKEVIČIUTĖS, Danutė ir Laimutė, buvusios Tuebingeno universiteto studentės, nuvykusios į Australiją, tarnauja valdžios imigracijos įstaigoje už vertėjas.

JAV

Lietuvių Teatras Chicagoje atidarė Vaidybos Studiją. Jai vadovauja Stasys Pilka, buvęs Lietuvos Dramos Teatro vaidintojas ir režisierius. — 1949 m. pabaigoje Chicagoje įsisteigė Lietuvių sporto klūbas «Grandis». Jį sudaro senieji ir naujieji ateiviai — krepšinio, šachmatų, teniso žaidėjai. — Prof. M. Biržiška važinėja po JAV su paskaitomis apie Lietuvą. — Clevelande atkuriama seniau Lietuvoje veikusi Lietuvių Kalbos Draugija, kuri dabar jungsianti ne tik mokslo žmones, bet visus lietuvius branginančius savo tėvų kalbą. Pirmininku yra Dr. Pranas Skardžius, 6112 Belvidere Ave, Cleveland 3, Ochio, USA

Vak. Europoje

Europinio Sąjūdžio Tarptautinė Taryba, nepriklausoma Lietuvos prijungimo prie Rusijos, kad ir «socialistinės tarybų respublikos» vardu, sutiko priimti už savo tėvynės laisvę VLIK'o vadovybėje kovojančių lietuvių atstovą. Priimti taip pat latvių ir estų atstovai, o į Europinio Sąjūdžio vykdomąjį komitetą lietuviai, latviai ir estai pasiųs vieną bendrą atstovą.

Tas Europinis Sąjūdis turi tikslą apvienyti visas Europos tautas užtikrinant joms valstybinį savarankiškumą savose teritorijose ir demokratinį valdymąsį, žinoma, vakarų demokratijos įtakoje. Galutinis tikslas sukurti Jungtinę Europą, bet, kiek ji praktiškame gyvenime būtų geresnė už Tarybų Sąjungą, kuri yra "apvienijusi" jau daug tautų, sunku pasakyti. Jos garbės pirmininkais išrinkti: W. Churchill, Alcide de Gasperi, belgų Spaak ir Leon Blium, Prancūzijos socialistų vadas. Dabar jau miręs.

INVALIDAMS... Miunchene pradėta dirbti automobiliai skiriami asmenims, kurių abidvi kojos amputuotos. Šie mažučiai, įrengti taip, kad ir toki invalidai galės valdyti, nebrangūs, galima važiuoti 50 klm. greičiu per valandą ir su 2,50 litrų gazolino galima nuvažiuoti 100 klm.

Kas buvo?... Mokslininkas M. H. Dessens pranešė Prancūzijos Mokslų Akademijai, kad sausio 25 d. matęs didelio degančio meteoro sprogimą ties Clermont-Ferrand miestu. Jis sprogęs kokių 12 klm. aukštumoje ir jo gabalai pabirę dviejų kilometrų spindulio plote. Rytojaus dieną rasta viena skeveldra. Ji tiriama, kad išaiškinti, ar tai buvo tikrai meteoras, ar kitas koks slaptingesnis «svečias», atskridęs į mūsų padanges.

KAVA... Nuo 1936 m. Brazilijos kavos derlius, pasiekęs 26 mil. maišų (po 60 kg.) per metus, katastrofiškai mažėjo ir 1944 m. tėdavė tik 11,5 mil. maišų. Svarbi priežastis buvo kavynų naikinimas, kad sumažinti kavos gamybą dėl rinkų stokos, o dar labiau kavynai nukentėjo nuo amarų, vadinamų broca. Bet karo metu, pagerėjus kainoms, buvo užvesta nauji kavynų šalies pietuose, kurių broca dar neapipuolė, be to, susigriebta griežtai kovoti prieš šią nelaimę, apipurškiant vaistais — pulverizuojant kavynus net iš lėktuvų. Kavos derlius pamažu ėmė kilti ir 1948 m. siekė jau 17 mil. maišų. Bet kitose šalyse (Colombijoj, Indonezijoj, Venezueloj, El Salvadore, Guatemaloj, Mexicoj, Madagaskare, Belgų Konge), kurių kavos derlius 1936 m. svyravo tarp 4 mil. maišų Colombijoj ir 300.000 maišų Belgų Kouge, kavos gamyba didėjo šuoliais ir jos rūmtai grąso nustelbti Braziliją.

JOE LOUIS... daugmetis, dar nenugalėtas pasaulinis sunkaus svorio čempijonas atvyko iš JAV į Braziliją. Tas juodis mindo Brazilijos žemę dar pirmą kartą. Jis turėsiąs dvejas rungtynes Rio de Janeire ir dvejas S. Paulyje. Joe Louis pasirodymas Brazilijoj sukėlė visų juoduku pasididžiavimo jausmus.

ALBERTAS MALELA iš Bridgeport, JAV, baigė Illinois Universiteto žurnalizmo ir skelbimų skyrių. Jo tėvai Petras ir Ona Malėlai yra Chicagos Lietuvių Draugijos nariai ir "Naujienų" rėmėjai, bet apie jų sūnaus dalyvavimą lietuvių kultūrinėj visuomeninėj veikloj šią žinią padavęs Senas Petras niekо nesako.

Spaustuvė Baltica

Įsteigta 1938 metais

Alexandras Bumblis

Atlieka įvairiausius spaudos darbus pramonei ir prekybai pagal naujausius valdžios reikalavimus

4-8320

AV. TIRADENTES, 1026 ● SÃO PAULO

Knygos pardavimui:

Liktūnas, Karolės Pažėraitės, romanas

Keturių Brangakmenių Grobikai, J. Piliponio, 2-jų dalių kriminalinis romanas

Kaukuolė Žalsvame Cemodane, J. Piliponio, 2-jų dalių kriminalinis romanas

Laimės šypsenos, O. Debutova, romanas.

Kruvinas Ispanų Sokis, A. Marčynski, romanas

Viešoji nusidėjėlė, Irena Zarzycka, romanas

Obelies žiedas, Irena Zarzycka, romanas

Moterys kurios mane buciavo, J. Miniaus, romanas

Šių išvardintų knygų kaina po **Cr. 20,00**. Kiekviena knyga turi nuo **200** iki **300** puslapių.

Šias išvardintas knygas galima įsigyti "ŽINIŲ" Redakcijoj — Av. Tiradentes 1.026, S. Paulo.

Tévynéje ir Pasaulyje

Darbas ir duona

Tarybų Sąjungoje (įskaitant ir Lietuvą) maisto ir kitų gaminių kainos šie met vėl sumažintos nuo 8 iki 50%. — Amerikiečių mėnesinis biuletinis «Labor Review» sąryšy su tuo duoda tokį palyginimą: prieš kainų numušimą SSSR darbininkas už DUONOS svarą (apie pusė kilo gramo) turėjo dirbti viduti niškai 24 minutes, dabar 19 min.; už mėsos svarą 4 val. 10 min., dabar — 3 val. 10 min.; už sviesto svarą — 9 val. Pagal to paties biuletinio paduodamas žinias JAV darbininkas už duonos svarą dirba 6 min., Anglijoj — 5 min., Prancūzijoj — 10 min.; už mėsos svarą JAV darbininkas turi dirbti 30 min., Anglijoj — 50 min., Prancūzijoj — 1 val. 40 minučių.

Rašyt. P. Cvirkos mirties sukaktis

Vilnius, IV. 12 — Šiemet gegužės 2 d. sukanka 3-ji metai nuo įžymaus lietuvio rašytojo Petro Cvirkos mirties, kuri jį ištiko staiga ir netikėtai 1947 m. gegužės 2 dieną. Buvo gimęs 1909 m. kovo 12 d. Taigi, mirė eidamas vos 38 metus, bet P. Cvirkos literatūrinis palikimas yra didelis: jo «Žemė Maitintoja», "Frank Kruk", "Saulėleidis Nykos Valsčiuje" ir kiti raštai, vaikams ir suaugusiems, mėgiami Lietuvoje ir užsieniuose. Kai kurie jo romanai ir apysakos išversti į daugelį svetimų kalbų ir išleisti šimtais tūkstančių egzempliorių. Petras Cvirka buvo tikrai talentingas rašytojas, juo galime didžiuotis, nors, užė jus bolševikmečiui, daugelio lietuvių jis buvo apkal tintas parsidavimu rusams. Dėl staigios rašytojo mirties kilo visokių gandų: vieni kalbėjo, ir dar tebekalba, kad Petras Cvirka atsivertęs, pasipriešinęs rusų šeimininkavimui Lietuvoje ir buvęs jų likviduotas, kiti — kad lietuviai partizanai jį užmušę kaip tautos išdaviką, Maskvos kolaborantą... Bet gydytojų — Berkutovo, Markevičiaus, Narbuto, Nemajūno, Rimšelio, Ptašeko, sveikatos min. prof. Penkausko ir prof. Zacharino pasirašytam P. Cvirkos lavono skrodimo protokole, kuris buvo paskelbtas viešai, sakoma, kad rašytojas Petras CVIRKA mirė nuo širdies indų sklerozo.

— Poetas JOVARAS (J. Krikščiūnas) yra Šiaulių Miesto Tarybos deputatas. Mieste veikia du kinai ir Dramos Teatras, kuriame nesenai debiutavo J. Vaišytė, baigusi Vilniaus dramos studiją ir artistas K. Karanauskas. — «Raudonąją Vėliavą», apskrities laikraštį, redaguoja Alf. Miltakis. Miesto įmonėse yra 27 komjaunimo jaunių brigados.

— Į kolūkį, sudarytą Aukštalkių km., Radviliškio apskrityje, atvežtas Antanas Viršnickis su šeima, kuris Rusijon išvykęs 1917 m., dirbęs Leningrade vienaame fabrike ir vieną dieną pats savo ausimis girdėjęs Staliną sakant prakalbą. Viršnickiai esą labai surusėję. Dabar kolūkyje, pavadintam «Raudonoji Aušra» A. Viršnickis yra pirmininku, o žmona Elena Viršnickienė gyvulių farmos vedėja. Čia dirba ir septyni jų vaikai. Tėvai komunistai, vaikai komjaunuoliai ir pionieriai — jie visi šioje apylinkėje sudaro valdančiųjų luomą.

— AUSTRALIJOJ lietuviams skautams leista veikti, sudarant savas tautines draugoves Australijos skautų rajono ir tunto sudėtyje.

— LONDONE steigiasi Didž. Britanijos Lietuvių Socialdemokratų Sąjunga. Maži lietuvių socialdemokratų būreliai Anglijoj veikia jau nuo senai. Dabar norima juos apvienyti, kad DBLSS ribose palaikytų ryšį vieni su kitais. Matyt, kad bendroje D. Britanijos Lietuvių Sąjungoje mūsų tautiečiai jau nesutelpa...

— TORONTE, Kanadoje gerai veikia Adolfo Narbuto vadovaujamas tik prieš pusmetį įsisteigęs lietuvių vyrų choras.

— AL. BRAZIS, Chicagos lietuviams gerai pažįstamas baritonas, dainuoja San Carlo Opera Company statomose operose "Carmen" ir "Madame Butterfly", statomose Chicagos Operos Rūmų scenoje. — Lietuvos Valstybinės Operos bosas Ipolitas Naurągis dainuoja "Aidoj", kurią stato ta pati kompanija.

— Albertas ČIŽAUSKAS, JAV lietuvis, buvęs Amerikos konsulas Pakistane, dabar yra JAV generaliniu konsulu Batavijoj (Jakarta), Jungtinių Indonezijos Valstybių sostinėje, Javos saloje. Oficialus jo adresas dabar yra šis: Mr. Albert Čižauskas, American Consulate General, Batavia, Java, Indonezija.

Pren. Užsieny

Žinodami, kad iš kai kurių šalių pinigų išsiuntimas varžomas, prašome «Žinių» prenumeratorius, gyvenančius užsienyje, savo prenumeratas prisiųsti lietuviškomis knygomis.

TIPIŠKAS RUSŲ ORKESTRAS kasnakt nuo 21 iki 2 val. tik brolių **Adomo** ir **Petro Mateikų** bare.

BAR RIALTO

kur visumet linksma ir jauki aplinkuma.

Baras atdaras kasdien nuo 2 val. dienos iki 2 val. nakties.

Rua Victoria, 578
FONE 6-2296
SÃO PAULO

Kiekvieno lietuvio pareiga yra paremti LIETUVIŠKĄ spaudą!

Užsiprenumeruok ŽINIAS 1950 Metams!

Casa SPRINDYS

Iš autobuso N. 93 - tiesiai į krautuvę

Praça São José nr. 1
Vila Zelina

Čia atrasite viską kas reikalinga Jums ir Jūsų namams.

- **Statybos medžiaga,** dažai, įrankiai
- **Elektros gaminiai,** lempos, gaubtuvai, viela ir kit.
- **Radio priimtuvai ir elektros aparatai**
- **Indai** aluminijaus, porcelano, stiklo
- **Batai,** vyrams, moterims, vaikams

Skrybelės

- **Daiktai dovanoms** ir smulkios galanterijos prekės.

Žinios
SEMANARIO LITUANO Notícias

AV. TIRADENTES, 1026 - Tel. 4-8320 - S. PAULO
Prenumerata metams Cr.$ 50,00 • Į užsienius 4 doleriai

Lietuviai ukininkai Paranos šiaureje

Arapongas, IV. 23 — Lietuvių yra visoje Paranos valstybėje. Čia kiekviename mieste ir miestelyje sutinki lietuvį verslininką, tarnautoją ar darbininką, o užmiesčiuose, prie geležinkelių, stočių apylinkėse, kur tik yra derlingesnių žemių, rasi po keletą ûkininkų lietuvių. Pačioje sostinėje, Curitibòje, žinomi lietuviai — matininkas Andrius Podleskis, Zajankaukskai, Rutelioniai, Jankauskai; Ponta Grosse — Jonas Pileckas, Kazys Pinikis, O. Augustaitienė, Vytautas Gėrenas, Juozas Raškevičius, Povilas Ražėvičius, Lietuvoje buvęs ir lietuviškai mokąs ukrainietis Vasylius Vlasenko, prekybininkas, ir kt. Arapongas mieste lietuvių užeigos vieta yra Valiukų vieš butis-restoranas, Laranjeiras do Sul miesto mokykloje mokytojauja lietuvis Adomas Papinigis, senas imigrantas, ir Rosalina Benderovičiutė, jau čia gimusi ir mokslus ėjusi, kurios tėvai ûkininkauja Vermonde viloje, nepertoli nuo Laranjeiras. Londrinoje dirba Bronius Tabelskis, Viktoras Degutis; Astorgoje — Vaišvilai turi sorveteriją ir viešbutį «Progresso»; Apucaranoj biznio srityje dirba Marijonas Jagučanskas ir t.t. Bet daugumą lietuvių, gyvenančių Paranoje, yra ûkininkai. Iš pradžių vis vertėsi mišriu ûkiu, kaip buvo pripratę Lietuvoje. Taip verčiasi dauguma ir dabar: sodina ryžių, pupų, kukurûzų, mandžiokų, bulvių ir daug daržovių, laiko vištų, augina ir peni kiaules pardavimui. parduoda vieną kitą karvę, kai kurie sėja euro pinių javų, ypač kviečių, kurių sėjimą valdžia skatina ir remia, o aukštesnėse vietose, kur žemė šiltesnė, daug mûsų tautiečių ûkininkų turi užsivedę kavynus. Kava pokariniais metais yra gyvas pinigas ir kavynų savininkai kyla, kaip ant mielių.

Be lietuvių ûkininkų bûrelio pietų vakaruose, Vila Vermonde, ir valstybės viduryje, apie Pontą Grossą, arčiau júros, apie Curitibą, pats branduolys yra Paranos šiaurėje. — Arapongas apylinkėje ûkininkauja Jonas Dačiùlis, Ignas Norvila. Ben. Zumas, V. Zumas, Pr. Bundžius, Kazys Jurkšas, Ant. Ramanauskas, Pr. Kriaučiúnas, Ant. Gustys, Povilas Šalkys, Br. Šneideris, Jonas Judeikis, J. Kuzma, — vieni arti Arapongas miesto, kiti kiek toliau — prie Sabaudijos, Astorgos, Sanges. Rolandijos, Cambaros ir Ceboleiro ruože ûkininkauja Beleckai, Brazauskai, Matukoniai, Gilevičiai, J. Šiurkus, J. Jasiûnas, Pauliukevičiai, J. Mikšukas ir J. Šimbelis (Sanges), A. Urbanavičius; prie Jahatizinho — M. Gleibus, prie Andiros — B. Jasenavičius, prie Joaquim Tavora — K. Mitkus, A. Janavičius, Ant. Jonaitis, Povilas Daunoras ir kt. Daugumą Paranos šiaurėje ûkininkaujančių lietuvių verčiasi neblogai, tûli net gerai prasigyvenę, — turi pakankamai gyvulių, reikalingas mašinas, o kai kurie jau įsivedę elektrą, turi radiją ir kitus patogumus.

Kiek lietuvių gyvena Paranos miestuose ir kiek ûkininkauja, tuo tarpu pasakyti negaliu, gal bût šimtai, paminiu tik tuos, kurie pakliuvo ant liežuvio. Bûtų malonu ir naudinga, kad per «Žinias» atsilieptų visi, parašytų kas ir kaip įsikûrė, kaip sekasi, tai padėtų susivokti ne vienam tautiečiui, ypač tiems, kurie nori atsikelti į Paranos valstybę.

A. J. V-as

VIETOS KRONIKA

— Dr. J. Basanavičiaus mokykloje, Anastazijaus viloje, Motinos Dienos iškilmės įvyks gegužės 7 d. 15 val.

— Mûsų dainos ir muzikos sritis S. Paulyje apleista ir pamažu stingsta. Muzikui A. Ambrazaičiui grįžus į Rio de Janeiro, kur gavo gerą vietą Simfoniniam orkestre, pirmiausia pakriko Liet. Skautų organizuojamas choras, V. Zelinos parapijos bažnyčia vėl liko be vargoninko ir L. K. Bendruomenės choras vėl ima susnûsti. Geresnėje padėtyje tik Vyčių choras, kuriam vadovauja F. Girdauskas.

— Janina Laucevičiutė, skautė, baigė gailestingųjų seserų kursus ir dirba S-ta Helena ligoninėj. Tai bene pirmoji lietuvaitė baigusi tokius kursus S. Paulyje.

— Hospital de S. Paulo ligoninėje dirba dvi gailestingosios seserys lietuvės — Klara Šilienė ir Bronė Volkienė. Abiejų vyrai inžinieriai — Augustas Šilius, elektrotechnikas, ir Napoleonas Volkas. [illegible] technikas - geodezininkas turi darbą pagal savo specialybes.

— KUN. DR. ANTANAS AUSENKA, vienuolis Dom Estanislau, São Bento gimnazijos ir Kolegijos matematikos mokytojas, S. Paujyje, baigė Matematikos ir Fizikos kursą universitete. Anksčiau yra baigęs Filozofijos bei Teologijos, Biologijos ir Orientalių kalbų fakultetus. Bet šiam Brazilijoj augusiam lietuviui mokslo galo nėra: šiemet pradeda Topologijos ir Modernios Aukštosios Algebros specializacijos kursą. Šiedvi matematikos šakos dar visai naujos. Dom Estanislau gražiai kalba ir rašo lietuviškai, seka lietuvių spaudą ir domisi mûsų kolonijos ir lietuvių tautos reikalais.

— S. Bento gimnazijos pirmoj klasėj šiemet mokosi Henrikas Pupelis ir Arûnas Juozas Merzvinskas, 1949 m. baigę Colegio São Bento paruošiamąjį kursą. Victor (Vytautas) Ausenka, baigęs S. Bento gimnaziją, lanko Curso Classico, ruošiasi į universitetą. Šioje gimnazijoje mokosi dar trys berniukai, kurių tik motinos lietuvės — tai Jorge Alberto Arruk, Francisco ir Antonio Gigliotti.

— Balandžio 23 d. nusišovė Stasys Šimberis, 30 metų, viengungis, gimęs Lietuvoje, Brazilijon atvykęs 1927 m. Gyveno Ipirangoje pas švogerį K. Jurkevičių, tarp lietuvių nepasirodydavo, mėgo išgerti.

— Balandžio 4 d. mirė Petras Povilavičius, 44 m., kilęs iš Ginotų km., Rokiškio ap. Gyveno S. Paulyje, rua Itaqueri, 431. Paliko žmoną ir du nepilnamečius vaikus — Albertą ir Stasį.

— Ant. Nagys su žmona, darbininkai, atvykę iš Anglijos 1948 m., ruošiasi grįžti. — Tuo pat metu iš Anglijos atvykęs Emilis Boguslauskas, mechanikas, šoferis, ruošiasi Kanadon. Jo žmona lietuvė, bet Anglijos pilietė, tat tikisi palengvinimų.

Nepraleiskite progos...

Parduodu didelį, šešių tonų iš fabriko, naują sunkvežimį. Sutinku išmainyti į atitinkamos vertės namą.

Teirautis: Av. Zelina, 955. — S. Paulo.

REIKALINGA tarnaitė mokanti virti. Teirautis šio laikraščio redakcijoj.

SKUBIAI reikalinga tarnaitė prie namų ruošos (domestica). Rua Canadá 613, Jardim America.

Composto e impresso na
TIPOGRAFIA BALTICA
Alexandre Bumblis
Avenida Tiradentes, 1026
Telefone-48320 São Paulo